

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2021 m. birželio 7 d.
(OR. en)

9545/21

ENFOPOL 218
JAI 681
CT 77
PROCIV 68

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

data: 2021 m. birželio 7 d.

kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 8663/21 + COR 1

Dalykas: Tarybos išvados dėl viešųjų erdvių apsaugos
– *Tarybos išvados (2021 m. birželio 7 d.)*

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl viešųjų erdvių apsaugos, kurias Taryba (teisingumo ir vidaus reikalai) patvirtino 2021 m. birželio 7 d. įvykusiame 3799-ame posėdyje.

Tarybos išvados dėl viešųjų erdvių apsaugos

1. PAŽYMĖDAMA, kad atsparumas turi prasidėti nuo Europos demokratinių vertybių, institucijų ir gyvenimo būdo apsaugos ir turi apimti visą visuomenę,
2. PABRĖŽDAMA, kad Europos Sąjunga siekia užtikrinti piliečiams aukštą gyvenimo lygį laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje plėtojant bendrus valstybių narių veiksmus policijos bendradarbiavimo srityje, kaip nustatyta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) V antraštinėje dalyje,
3. PABRĖŽDAMA, kad pastaruoju metu ES viešosiose erdvėse įvykdyti teroristiniai išpuoliai parodė, jog būtina dėti daugiau pastangų siekiant sustiprinti viešųjų erdvių apsaugą,
4. ATSIŽVELGDAMA į kintančią grėsmių aplinką ir poreikį užkirsti kelią teroristiniams išpuoliams, kuriais siekiama sukelti nestabilumą ir baimę mūsų atvirose visuomenėse, ir nuo jų apsaugoti vietos bendruomenes,
5. PABRĖŽDAMA, kad dėl smurtinio ekstremizmo plintantis terorizmas, neatsižvelgiant į jo ideologinę motyvaciją, kelia vis didesnę susirūpinimą dėl viešųjų erdvių ir ypač religinių apeigų vietų,
6. PRIPAŽINDAMA, kad viešosios erdvės dėl savo pobūdžio laikomos pažeidžiamomis priešiškais ir neteisėtais veiksmais, kuriais siekiama pakenkti saugumui ir judėjimo laisvei, kuria grindžiama Sąjunga ir kuri yra naudinga jos piliečiams,
7. PAŽYMĖDAMA, kad dėl mūsų skaitmeninės ekonomikos vystymosi, plataus interneto, belaidžio ryšio tinklų ir mobiliųjų telefonų ryšio naudojimo viešųjų erdvių apsauga turi ir kibernetinio saugumo aspektą,

8. PRIPAŽINDAMA, kad terorizmas ir smurtinis ekstremizmas dėl jų propagandos ir reportažų apie juos sklaidos tiek pagrindinėje, tiek socialinėje žiniasklaidoje stiprina nesaugumo jausmą ir prisideda prie teroristinio turinio sklaidos internete – taip kenkiama pagrindinėms Europos Sąjungos laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės vertybėms,
9. PRIPAŽINDAMA, kad kai kurioms viešosioms erdvėms ir svarbiems renginiams, pvz., religinių apeigų vietoms, geležinkelio stotims, viešiesiems parkams, verslo zonoms, turistinėms vietoms, universitetams ir mokykloms, svarbiems sporto ir kultūros renginiams, masiniams susibūrimams ir demonstracijoms, reikalinga tinkama apsauga dėl jų pobūdžio, pažeidžiamumo ir socialinės svarbos, taip pat dėl galimos išpuolio grėsmės ir poveikio,
10. PRIMINDAMA, kad kai kurių teroristinių išpuolių, įvykdytų Europoje ir kituose tarptautiniuose kontekstuose, *modi operandi* apima ne tik šaunamųjų ginklų ir sprogmenų naudojimą, bet ir nesunkiai prieinamus, technologiškai nesudėtingus ginklus, pvz., asmeninius ginklus ir transporto priemones, visų pirma išsinuomotas ar pavogtas transporto priemones, siekiant padaryti tiesioginę žalą ir sukelti pavojų piliečių gyvybėms,
11. PAŽYMĖDAMA, kad viešųjų erdvių apsauga turėtų būti grindžiama holistiniu ir horizontaliu požiūriu, susiejančiu ES ir atitinkamas nacionalines ir vietos strategijas, taip pat viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes,
12. PALANKIAI VERTINDAMA 2020 m. gruodžio 9 d. priimtą Komisijos ES kovos su terorizmu darbotvarkę, kurioje nurodyti pagrindiniai veiksmai, kurių imamasi arba turi būti imtasi ES lygmeniu, siekiant sustiprinti viešųjų erdvių apsaugą,
13. ATSIŽVELGDAMA į tai, kad teisėsaugos institucijos atlieka esminį vaidmenį užkertant kelią teroristiniams išpuoliams, taip pat užtikrinant viešųjų erdvių saugumą ir apsaugą, konkrečiai – bendradarbiaudamos ir veikdamos partnerystėje su kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, pavyzdžiui, vietos savivaldybėmis, universitetais, privačiais veiklos vykdytojais ir vietos bendruomenėmis,
14. PABRĖŽDAMA tarpvalstybinio bendradarbiavimo ir koordinavimo svarbą tiek stiprinant teisėsaugos gebėjimus, tiek nustatant gerąją patirtį, kurią viešųjų erdvių valdytojai galėtų įgyvendinti, pavyzdžiui, saugumo priemonės, kurių imamasi svarbių sporto renginių metu, viešojo transporto infrastruktūros objektuose, tarptautinių oro uostų viešosiose zonose ir turistinėse vietose,

15. PRIPAŽINDAMA naujų technologijų svarbą viešųjų erdvių apsaugai, visų pirma kiek tai susiję su grėsmių aptikimu ir didelių duomenų rinkinių analize, kartu užtikrinant piliečių pagrindines teises ir laisves,

TARYBA

16. RAGINA KOMISIJĄ toliau dėti pastangas inicijuojant ir finansuojant iniciatyvas, pavyzdžiui, ES viešųjų erdvių apsaugos forumą, mokymo programas ir projektus pagal Vidaus saugumo fondą ir programą „Europos horizontas“, ir toliau įgyvendinti programas, grindžiamas savanorišku ekspertų tarpusavio vertinimu, ir PRAŠO KOMISIJOS toliau nagrinėti galimybes remti projektus ir iniciatyvas, kuriomis stiprinama viešųjų erdvių apsauga ir bendruomenių atsparumas, visų pirma vykdant veiksmus, pasiūlytus 2017 m. Viešųjų erdvių apsaugos rėmimo veiksmų plane, ir įgyvendinant prioritetus, nustatytus 2020 m. ES kovos su terorizmu darbotvarkėje,
17. PABRĖŽIA, kad reaguojant į teroristinius išpuolius ir sudėtingas ekstremaliąsias situacijas svarbu užtikrinti atsparumą, plėtoti apsaugos sprendimus ir stiprinti VALSTYBIŲ NARIŲ teisėsaugos institucijų bendradarbiavimą ir savitarpio pagalbą pagal taikytiną teisinį pagrindą, padedant Europolui ir tinklui „Atlas“, kad būtų sprendžiamos krizinės situacijos, dalijantis įranga, technologijomis, specialiaisiais policijos padaliniais, taip pat teikiant techninę paramą ir ekspertines žinias. Atsižvelgdama į šį tikslą, SIŪLO stiprinti pirmųjų reaguotojų gebėjimus nustatyti įtartina elgesį ir objektus, kai sprendžiamos krizinės situacijos,
18. RAGINA VALSTYBES NARES remti pritaikytojo saugumo koncepcijų plėtojimą ir įgyvendinimą viešosiose erdvėse,
19. REKOMENDUOJA, kad CEPOL ir teisėsaugos tinklai, visų pirma dalyvaujantieji ES specialistų forume viešųjų erdvių apsaugos klausimais (EUCPN, tinklas „Atlas“, AIRPOL, RAILPOL, AQUAPOL, ENLETS, ES didelės rizikos viešųjų erdvių saugumo tinklas), savo mokymo ir darbo programose atsižvelgtų į strateginius tikslus, susijusius su viešųjų erdvių apsauga, kad būtų padidintas nuoseklumas ir sinergijos,

20. PABRĖŽIA mokslinių tyrimų ir plėtros svarbą VALSTYBIŲ NARIŲ ir ES lygmeniu, įskaitant būsimas ES inovacijų centro iniciatyvas vidaus saugumo srityje siekiant kurti viešųjų erdvių apsaugos priemones,
21. RAGINA EUROPOLĄ, laikantis savo teisinių įgaliojimų ir atsižvelgiant į VALSTYBIŲ NARIŲ ir Inovacijų laboratorijos prioritetų nustatymo mechanizmus, toliau tirti skaitmenines technologijas ir atsakomąsias priemones, kurias būtų galima naudoti kovai su teroristiniais išpuoliais viešosiose erdvėse, siekiant naudoti VALSTYBĖMS NARĖMS ir visiems Europos piliečiams. Atliekant šiuos mokslinius tyrimus daugiausia dėmesio galėtų būti skiriama sprogmenų aptikimo metodų kūrimui, apsaugai nuo bepiločių orlaivių, rimtiems kibernetiniams nusikaltimams ir dirbtinio intelekto naudojimui tvarkant didelius duomenų rinkinius, visapusiškai laikantis atitinkamų duomenų apsaugos reglamentų ir standartų. Turėtų būti ne tik sparčiai mainomasi operatyvine informacija su VALSTYBĖMIS NARĖMIS, bet ir nuolat dalijamasi rezultatais rengiant metines ataskaitas ir įgyvendinant viešųjų erdvių apsaugos vadovus, kuriuose pateikiama atnaujinta informacija ir rekomendacijos VALSTYBIŲ NARIŲ teisėsaugos institucijoms,
22. REKOMENDUOJA, kad Europolas, ENISA, eu-LISA ir kiti atitinkami ES subjektai pagal savo atitinkamus įgaliojimus teiktų paramą VALSTYBĖMS NARĖMS, padedant užkirsti kelią rimtiems kibernetiniams nusikaltimams ir viešojo apšvietimo sistemų, judriojo ryšio, stebėjimo vaizdo kameromis sistemų viešose vietose ir kitų sistemų, kurios gali turėti įtakos viešųjų erdvių saugumui, sabotazui,
23. PABRĖŽIA Europolo Inovacijų laboratorijos ir kitų ES agentūrų mokslinių tyrimų ir plėtros svarbą siekiant sukurti apsaugos ir atsakomąsias priemones prieš bepiločius orlaivius ir jų derinių su šaunamaisiais ginklais ir sprogmenimis naudojimą ir PRAŠO VALSTYBIŲ NARIŲ remti Komisijos Europos programą, skirtą bandymams kovoje su bepiločiais orlaiviais ir dalijimuisi gerąja patirtimi,

24. REKOMENDUOJA CEPOL toliau remti ES teisėsaugos mokymo programas, susijusias su viešųjų erdvių ir pažeidžiamų taikinių saugumu ir apsauga, ypatingos svarbos infrastruktūros objektų apsauga, svarbių įvykių saugumu, elgsenos nustatymu, vidaus subjektų keliamomis grėsmėmis, ChBRB ginklų ir (arba) sprogmenų aptikimu, atsakomosiomis priemonėmis ir apsauga nuo bepiločių orlaivių ir šaunamąjį ginklą naudojančių asmenų,
25. PABRĖŽIA, kad VALSTYBĖS NARĖS turi siekti ir, kai įmanoma, įgyvendinti ir (arba) stiprinti nacionalines, regionines ir vietos strategijas, skirtas vietos bendruomenių ir viešųjų erdvių atsparumui didinti,
26. RAGINA VALSTYBES NARES plėtoti ir įsitraukti į projektus, susijusius su viešųjų erdvių ir susibūrimo vietų apsauga, kuriant tarptautinių ir nacionalinių suinteresuotųjų subjektų, pvz., regioninių ir (arba) vietos valdžios institucijų, teisėsaugos institucijų, privačių saugos bendrovių, privačių įmonių ir kitų subjektų sąveiką, siekiant bendradarbiauti ir dalytis žiniomis, kurios padėtų mažinti riziką ir gerinti išmaniųjų ir saugių technologijų naudojimą viešosioms erdvėms apsaugoti, ir aktyviai juose dalyvauti,
27. PABRĖŽIA saugių operatyvinių ir ES lygmeniu sąveikių ryšių svarbą teisėsaugos institucijoms ir kitiems saugumo specialistams, kad jie galėtų tinkamai užtikrinti apsaugą ir reaguoti tarpvalstybinio bendradarbiavimo viešųjų erdvių ir svarbių renginių srityje atveju, ir PRAŠO VALSTYBIŲ NARIŲ toliau remti ES iniciatyvas, kuriomis siekiama tobulinti esamas sistemas ir ES lygmeniu sąveikias ryšių sistemas visuomenės saugumo srityje, ypač projektą „Horizon 2020 BroadWay“,
28. REKOMENDUOJA VALSTYBĖMS NARĖMS išnagrinėti savo nacionalines teises sistemas siekiant apriboti neteisėtą asmeninių ginklų nešiojimą viešosiose erdvėse ir svarbiuose renginiuose, taip pat apsvarstyti galimybę parengti konkrečias apsaugos priemones religinių apeigų vietoms, ir PRAŠO KOMISIJOS išnagrinėti esamas galimybes ir galimas būsimas iniciatyvas siekiant toliau stiprinti apsaugą ES lygmeniu,

29. RAGINA VALSTYBES NARES toliau nagrinėti ir analizuoti saugumo gaires ir priemones, skirtas transporto priemones nuomojantiems subjektams, siekiant užkirsti kelią išpuolių naudojant transporto priemones viešosiose erdvėse rizikai ir ją sumažinti, ir PRAŠO KOMISIJOS išnagrinėti galimybes užkirsti kelią išpuolių naudojant transporto priemones poveikiui ES lygmeniu ir jį sušvelninti,
30. PRAŠO VALSTYBIŲ NARIŲ peržiūrėti savo nacionalinės teisės aktus ir vietos teisės aktus siekiant užtikrinti, kad juose būtų aiškos nuostatos dėl administracinių reikalavimų ir atsakomybės tiems, kurie planuoja ir valdo viešųjų erdvių saugumą, ir ATKREIPIA DĖMESĮ į KOMISIJOS tikslą išnagrinėti galimybes nustatyti minimalias viešųjų erdvių valdytojų pareigas,
31. PATARIA VALSTYBĖMS NARĖMS toliau planuoti ir organizuoti vietos valdžios institucijų, teisėsaugos, civilinės saugos, skubios medicininės pagalbos, privačių įmonių, privačių saugos bendrovių ir kitų suinteresuotųjų subjektų praktines pratybas ir bendrus mokymus, siekiant pagerinti teisėsaugos ir pirmojo reagavimo bendruomenės pasirengimą ir reagavimą,
32. PABRĖŽIA, kad VALSTYBĖS NARĖS turėtų suteikti tinkamas priemones, įskaitant esamas ES gaires vietos valdžios institucijoms, kad jos galėtų atlikti patikimą rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, taip pat gaires dėl apsaugos priemonių, ir ES tinklus bei nacionalinius forumus, skirtus šioms institucijoms dalytis žiniomis ir geriausios praktikos pavyzdžiais,
33. RAGINA VALSTYBES NARES didinti miestų informuotumą apie esamas ES iniciatyvas ir forumus, kuriais sudaromos palankesnės sąlygos dalytis gerąja patirtimi ir remti vietos lygmeniu vykdomus projektus, ir PRAŠO KOMISIJOS pradėti įgyvendinti 2020 m. ES kovos su terorizmu darbotvarkėje paskelbtą ES įsipareigojimą dėl miestų saugumo ir atsparumo,
34. RAGINA VALSTYBES NARES įtraukti nusikalstamumo prevencijos pasitelkiant aplinkos dizainą (CPTED) metodus vietos lygmeniu ir pasitelkiant viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes bei projektus, kaip viešųjų erdvių apsaugos mechanizmą, visų pirma siekiant užkirsti kelią taranavimui naudojant transporto priemones, sprogdinimams, ChBRB ginklų ir savadarbių padegamųjų užtaisų naudojimui, šaunamąjį ginklą naudojantiems asmenims ir kitiems *modi operandi* tokiose erdvėse kaip geležinkelio ir požeminės geležinkelio stotys, tarptautinių oro uostų viešosios zonos, religinių apeigų vietos, verslo zonos, turistų traukos objektai (pvz., paminklai ir muziejai), universitetai ir mokyklos, bei kiti objektai, kurie gali būti identifikuoti rizikos vertinime.